

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
„ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР”

НАРЕДБА № 12
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН
„ДОКТОР” И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР НА НАУКИТЕ”

Варна, 2020г.

**Настоящата наредба е приета на заседание на АС и е в сила от 4.05.2012 г.
Същата е изменена и допълнена с решения на АС през 2013 г., 2016 г., 2019 г., 2020г.**

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Тази наредба урежда условията и реда за:

1. прием и обучение на докторанти;
2. придобиване на образователната и научна степен „доктор“;
3. придобиване на научната степен „доктор на науките“.

(2) Разпоредбите на настоящата наредба се прилагат във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ (ВСУ) в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование (ЗВО), Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ).

Чл. 2. (1) (изм. 02.2019 г.) Оценяването на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен (ОНС) „доктор“ или научна степен (НС) „доктор на науките“ във ВСУ се извършва от **научно жури**, чиито членове се избират за всяка конкретна процедура съгласно правилата, уредени в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и настоящата наредба.

(2) (изм. 02.2019 г.) За членове на научно жури се избират български граждани и/или утвърдени чуждестранни учени, хабилитирани в съответната научна област, а при възможност – и в съответното направление и специалност. Членовете на научното жури трябва да отговарят на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, от ЗРАСРБ и да са регистрирани в публичния регистър на НАЦИД по чл. 2а от ЗРАСРБ.

(3) При интердисциплинарност на темата на дисертационния труд най-малко един член на журито трябва да бъде от друга научна област, към която обявеният конкурс или тема на дисертационния труд имат отношение.

(4) Изборът се осъществява от две обособени групи – на външни и на вътрешни членове, в съответствие с чл. 4, ал. 3, от ЗРАСРБ и чл. 2, ал. 3, от ППЗРАС. „Външни членове“ са лица, които към датата на утвърждаване на научното жури или най-малко пет години преди тази дата не са упражнявали преподавателска или научна дейност по трудово правоотношение с ВСУ, съгласно § 1, т. 3, от Допълнителните разпоредби на ППЗРАСРБ. Избират се и двама резервни членове – по един от двете обособени групи.

(5) За членове на научно жури не могат да бъдат избирани лица, които:

1. са свързани лица с кандидата за придобиване на ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“ по смисъла на ЗРАСРБ, а именно:

- а) съпрузи или лица, намиращи се във фактическо съжителство с кандидата;
- б) роднини по права линия, по съребрена линия – до втора степен включително, и по сватовство – до втора степен включително;
- в) физически и юридически лица, с които кандидатът се намира в икономическа или политическа зависимост.

2. (изм. 02.2019 г.) имат публичен и/или частен интерес, който може да повлияе на безпристрастното и обективно изпълнение на работата или за които са налице ограниченията по чл. 33 от ЗРАСРБ.

3. (нова, 02.2019 г.) за които е доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове;

4. (нова, 02.2019 г.) които са освободени от академична длъжност на основание чл. 35, ал. 1, т. 2, от ЗРАСРБ;

5. (нова, 02.2019 г.) които са били членове на научното жури по предходните две последователни процедури за защита на дисертационен труд и/или за заемане на академична длъжност в едно и също професионално направление, в съответното висше училище или научна организация, в случаите, когато има достатъчно хабилитирани лица в това професионално направление.

(6) Съставът на научното жури за всяка конкретна процедура се определя при спазване на следния ред:

1. катедреният съвет прави предложение за състав на научното жури;
2. ръководителят на катедрата прави допитване до номинираните за членове на научното жури и след получено от тях съгласие за участие в състава на научното жури внася предложението на катедрения съвет за утвърждаване от факултетния съвет;
3. факултетният съвет утвърждава състава на научното жури;
4. (изм. 02.2019 г.) Ректорът определя със заповед състава на научното жури и датата на първото заседание на научното жури в срок не по-късно от 14 дни от получаването на решението на ФС по т. 3.

(7) Научното жури е в състав:

1. (изм. 02.2019 г.) председател – лице, заемащо академична длъжност във ВСУ, предложено от ръководителя на съответната катедра;
2. членове.

(8) (изм. 02.2019 г.) Първото заседание на научното жури се провежда не по-късно от 14 дни от датата на заповедта на Ректора. Заседанието е присъствено или неprisъствено с използването на съответните технически средства за комуникация.

Ръководителят на катедрата председателства първото заседание, на което се избира председател на научното жури – един от вътрешните за ВСУ членове, и се определят рецензенти.

(9) Решенията на журито се приемат с явно гласуване и обикновено мнозинство.

(10) Заседанията на журито се провеждат в пълен състав – присъствено, и при определени обстоятелства – неприсъствено. Такива обстоятелства са командировка в чужбина; служебен ангажимент, нетърпящ отлагане; здравословни проблеми и т.н. В тези случаи обсъждането и гласуването се извършват с предварително изпратени и подписани собственоръчно рецензия/становище и писмен вот.

(11) При невъзможност или отказ на член на научното жури да изпълнява задълженията си или да представи в срок своята рецензия/становище останалите членове на научното жури избират един от резервните членове, който да го замести.

(12) Техническият секретар на научното жури се предлага за всеки отделен случай от директора на Института за обучение на докторанти.

(13) Кандидатите за придобиване на ОНС „доктор” и НС „доктор на науките” заплащат такси, определени от Президента на ВСУ по предложение на АС.

(14) Към Института за обучение на докторанти се създава информационен масив, който включва следните бази данни:

- картотека и научни досиета на докторантите;
- база данни на лицата, които са участвали като членове на научно жури по процедури на ВСУ;
- регистрационна книга на лицата, получили дипломи във ВСУ за образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“ (съгласно § 2 от Преходните и заключителни разпоредби), която се създава, поддържа и актуализира във Фронт-офиса, сектор „Дипломиране и сертифициране”;
- копия от нормативно предвидената информация за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и научна степен „доктор на науките“, която се предоставя на компетентните централни ведомства.

Чл. 3. (1) Членовете на научното жури изготвят рецензии и становища.

(2) На членовете на научното жури се заплаща възнаграждение след приключване на съответната процедура. Хонорарите включват: възнаграждение за участието в заседанията на журито и възнаграждение за написана рецензия или становище. Размерът на хонорарите се определя със заповед на Президента на ВСУ.

Чл. 4. (изм. 02.2019 г.) (1) Институтът за обучение на докторанти изпраща в Националния център за информация и документация (НАЦИД) в срок от 3 дни след датата на издаването от ВСУ на дипломи за придобита ОНС „доктор” или НС „доктор на науките”:

1. по един екземпляр от защитените дисертационни трудове и авторефератите към тях на хартиен и електронен носител;
2. информация за издадените дипломи за придобита образователна и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките”;
3. информация за лицата, придобили образователна и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките”.

(2) Предоставената на НАЦИД информация се включва в електронната база данни за дисертационните трудове в Република България.

(3) Институтът за обучение на докторанти изпраща в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий” и в библиотеката на ВСУ „Черноризец Храбър“ в срок до 3 дни след датата на издаването на дипломата за ОНС „доктор” и НС „доктор на науките” по един екземпляр от защитените дисертационни трудове на хартиен носител.

Глава втора

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРИЕМ И ОБУЧЕНИЕ

В ДОКТОРАНТУРА И ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР”

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 5. (1) Докторантурата е основна форма за организирана подготовка на висококвалифицирани специалисти за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър” и други потребители от науката и практиката.

(2) Цялостната дейност по докторантурите във ВСУ се организира и провежда при условия и ред, посочени в Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав на Република България и Правилника за неговото прилагане.

Чл. 6. (1) (изм. 02.2019 г.) За докторанти могат да кандидатстват лица, притежаващи образователно-квалификационна степен „магистър”.

(2) *(изм. 02.2019 г.)* Формите на докторантура са редовна, задочна, дистанционна и на самостоятелна подготовка.

(3) *(изм. 02.2019 г.)* Срокът за обучение в редовна и самостоятелна форма на докторантура е до 3 години, а за задочна и дистанционна форма – до 4 години.

(4) *(изм. 02.2019 г.)* С решение на КС срокът може да бъде съкратен или удължен.

(4а) *(нова, 02.2019 г.)* Удължаване на срока на докторантурата се разрешава по исклучение след мотивирано предложение на научния ръководител пред КС, положени от докторанта част от изпитите от индивидуалния план и наличие на поне една публикация по темата на докторантурата.

(4б) *(нова, 02.2019 г.)* С решение КС може да предложи на ФС да удължи срока за обучение в докторантура до 1 година, ако приеме, че са налице обективни причини. ФС може да утвърди или да откаже да утвърди решението на КС, ако приеме, че не са налице посочените обективни причини.

(4в) *(нова, 02.2019 г.)* При положително решение на ФС Ректорът издава заповед за удължаване на срока.

(4г) *(нова, 02.2019 г.)* По едни и същи обективни причини докторантът не може едновременно да прекъсва и да удължава срока на обучение.

(5) Университетът обучава докторанти във формите, посочени в ал. 2, срещу индивидуално заплащане (платена докторантура).

(6) Таксите за обучение в докторантура се определят от Президента на ВСУ по предложение на АС.

(7) *(изм.08.2020)* Обучението в докторантура се извършва по акредитираните от Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) докторски програми в акредитираните професионални направления и специалности от регулираните професии във ВСУ, при условията на чл.80 ал.2 от ЗВО.

(8) Обучението в докторантура се извършва в катедрите на ВСУ, където има поне едно хабилитирано лице в съответната научна област.

Чл. 7. (1) *(изм. 02.2019 г.)* В съответствие с чл. 33, ал. 3, от Правилника за устройството и дейността на ВСУ Институтът за обучение на докторанти е основно звено, функциониращо в съответствие с правила, приети от АС за неговия статут, което осъществява цялостната дейност по организиране и координиране на процеса по набиране, обучение и подготовка на защитата за получаване на ОНС „доктор” и НС „доктор на науките” на български и чуждестранни докторанти и свързаната с това научноизследователска и научно-приложна дейност.

(2) *(отм.)*

(3) *(отм.)*

(4) *(отм. 02.2019 г.)*

Раздел II
ПРИЕМ И ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ

Част I
ПРИЕМ НА ДОКТОРАНТИ

(Загл. изм. 02.2019 г.)

Чл. 8. (1) *(изм. 02.2019 г.)* Приемът в редовна и задочна докторантура се извършва с конкурс, който се провежда на езика на обучение и се обявява в „Държавен вестник” и на интернет страницата на ВСУ.

(2) Конкурс по ал. 1 се обявява по следната процедура:

1. Катедреният съвет (КС) прави предложение до факултетния съвет (ФС) за обявяване на конкурси за редовни и задочни докторантури, като посочва докторската програма. Към предложението се прилага препис-извлечение от протокола от заседанието на КС, на което е взето решението за обявяване на конкурса.

2. *(отм. 02.2019 г.)*

3. *(изм. 02.2019 г.)* ФС приема решение за обявяване на конкурса, което чрез Ректора се предлага за утвърждаване от Академичния съвет (АС).

4. *(изм. 02.2019 г.)* Утвърдените от АС решения за обявяване на конкурс се изпълняват от Института за обучение на докторанти, който в срок не по-дълъг от 7 дни осъществява нормативно предвидената процедура по обявяване на конкурса в „Държавен вестник” и на интернет страницата на ВСУ, като изпраща съответната информация в НАЦИД.

(3) *(изм. 02.2019 г.)* Срокът за подаване на документи за явяване на конкурса е два месеца от публикуването му в „Държавен вестник” (ДВ).

(4) *(нова, 02.2019 г.)* Конкурсът се провежда в двумесечен срок след приключване на процедурата по класиране на кандидатите.

Чл. 8а. (1) *(нова, 02.2019 г.)* Условието и редът за кандидатстване на чуждестранни граждани, предвидени по тази наредба, се отнасят за лица, които не са:

– български граждани;

– граждани на държава – членка на Европейския съюз, или на държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария.

(2) *(нова, 02.2019 г.)* Чуждестранни граждани по смисъла на ал. 1 могат да кандидатстват за докторанти при условията и реда за български граждани, ако:

– имат статут на постоянно пребиваващи на територията на Република България;

– са от българска народност, постоянно живеещи в чужбина;

– имат статут на бежанци, предоставен от Република България.

Чл. 9. (1) *(изм. 02.2019 г.)* Кандидатите за участие в конкурс за докторанти в редовна и задочна форма на обучение подават заявление по образец, чрез Института за обучение на докторанти до Ректора, към което прилагат:

1. автобиография (CV) със снимка;

2. копие от диплома за придобита образователно-квалификационна степен “магистър” и приложението към нея (след сверка с оригинала);

3. *(изм. 02.2019 г.)* удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище. Ако кандидатът не притежава такова удостоверение, той подава в същия срок заявление за признаване на висше образование по реда на Инструкция № 7 на ВСУ за признаване на висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища;

4. списък с публикации на кандидата, ако има такива, или други документи, удостоверяващи интересите и постиженията в съответната научна област;

5. документ за платена такса за кандидатстване в размер, определен с решение на АС.

(1а) *(нова, 02.2019 г.)* Освен документите по ал. 1 чуждестранните граждани кандидати за докторанти със заявлението до Ректора подават още следните документи:

1. нотариално заверено копие от документ за придобито висше образование, от който да може да се установи, че кандидатът притежава магистърска степен, и приложение с оценки;

2. копие от документите за притежаваното гражданство;

3. документ, удостоверяващ ниво на владеене на езика, на който ще се провежда обучението, освен ако езикът не е майчин или официален за държавата, от която идва кандидатът;

4. две снимки на кандидата, паспортен формат.

(1б) *(нова, 02.2019 г.)* Документите по ал. 1, т. 1, се представят легализирани, преведени и заверени в съответствие с разпоредбите на международните договори на

Република България с държавата, в която са издадени, а при отсъствие на такива – по общия ред за легализациите, преводите и заверките на документи и други книжа;

(1в) *(нова, 02.2019 г.)* Документите на чуждестранните кандидати се изпращат в Министерството на образованието и науката (МОН) за стартиране на процедура за издаване на виза за дългосрочно пребиваване в Р България.

(2) *(отм. 02.2019 г.)*

(3) *(отм. 02.2019 г.)*

(4) *(изм. 02.2019 г.)* В 20-дневен срок, след изтичане на срока за подаване на документи, Комисия в състав: декан и ръководител на катедрата от факултета, към който е обявен конкурса, и преподавател в докторската програма, назначена със заповед на Ректора, приема решение, с което допуска или отказва да допусне кандидата до участие в конкурса.

(5) *(нова, 02.2019 г.)* Деканът на факултета уведомява писмено кандидатите за резултатите от допускането им до участие в конкурса, като за недопуснатите кандидати се посочват и мотивите за недопускането им.

(6) *(нова, 02.2019 г.)* Допуснатите кандидати се уведомяват за датата на изпитите, като уведомлението съдържа и списък на въпросите за изпита по специалността. Уведомлението по ал. 3 се изпраща най-късно един месец преди датата на първия изпит.

Чл. 10. (1) *(изм. 02.2019 г.)* Недопуснатите до участие в конкурса кандидати могат в 7-дневен срок от датата на уведомяването да направят възражение до Декана на факултета.

(2) *(изм. 02.2019 г.)* Деканът възлага на нова комисия от трима души – хабилитирани лица, да се произнесе по възражението. Въз основа на доклада на комисията деканът взема окончателно решение в 10-дневен срок от получаване на възражението.

(3) *(изм. 02.2019 г.)* В 7-дневен срок Институтът за обучение на докторанти уведомява кандидата писмено (в т.ч. чрез интернет) за окончателното решение на Декана по ал. 2 и мотивите за това решение.

Чл. 11. (1) Допуснатите кандидати се явяват на конкурс, който включва изпит по специалността и изпит по един чужд език.

(2) Конспектите за изпитите се предоставят на кандидат-докторантите едновременно с писменото им уведомяване за допускане до конкурс.

(3) (изм. 02.2019 г.) Резултатите от всеки изпит се отразяват в протокол на изпитната комисия, който се изготвя в срок до 24 часа от приключването на изпита, и се съобщават на кандидатите от председателя на съответната комисия. Протоколите от проведените изпити се предават в Института за обучение на докторанти.

Чл. 12. (1) (изм. 02.2019 г.) Изпитът по специалността се провежда не по-рано от един месец от датата на уведомяване на допуснатите кандидати.

(2) (изм. 02.2019 г.) Изпитът по специалността се провежда от комисия, включваща минимум три хабилитирани лица от съответната научна специалност, назначена със заповед на Ректора по предложение на ръководителя на катедрата.

(3) (изм. 02.2019 г.) Изпитът по специалността е писмен и устен с две отделни оценки. Писменият изпит се провежда по един въпрос от конспекта, изтеглен от кандидата, и е с продължителност 4 астрономически часа. До устен изпит се допускат кандидатите, получили оценка най-малко много добър 4,50 на писмения изпит. Устният изпит се провежда по два въпроса от конспекта, изтеглени от кандидата. За успешно положили изпита се считат кандидатите, получили средна оценка от писмения и устния изпит най-малко много добър 5,00. Оценка се оформят с точност до 0,25.

Чл. 13. (1) (изм. 02.2019 г.) Изпитът по чужд език се провежда в срок до 14 дни след провеждане на изпита по специалността от тричленна комисия, назначена със заповед на Ректора по предложение на ръководителя на ДЧЕО.

(2) До изпит по чужд език се допускат само кандидати, които успешно са положили изпита по специалността. За успешно положили изпита по чужд език се считат кандидатите, получили оценка най-малко добър 4,00.

Чл. 14. (1) (изм. 02.2019 г.) Комисията за изпита по специалността класира кандидатите според оценките от положените успешно конкурсни изпити.

(1а) (изм. 02.2019 г.) Комисията извършва комплексна оценка за всеки кандидат, като приоритет се дава на оценката на изпита по специалността.

(2) (изм. 02.2019 г.) Решението на комисията за класиране на кандидатите се оформя в протокол от Председателя на комисията и се подписва от членовете.

Чл. 15. (1) (изм. 02.2019 г.) Решението на комисията по чл. 14 се представя на секретаря на съответната катедра не по-късно от 7 дни преди заседанието на катедрения съвет и може да се предоставя за сведение на кандидатите за докторанти и на членовете на катедрения съвет. Копие от решението се предоставя на Института за обучение на докторанти.

(2) *(изм. 02.2019 г.)* КС на първото си заседание обсъжда решението на комисията и с решение прави предложение до ФС да зачисли класирания на първо място кандидат от конкурса за докторант, определя тема на дисертационния труд и научен ръководител.

(3) *(изм. 02.2019 г. ,08.2020)* За научен ръководител се избира преимуществено хабилитирано лице, вписано в регистъра на НАЦИД по чл. 2а, от ЗРАСРБ и отговарящо на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, от ЗРАСРБ, с доказани научни постижения и практически опит, което е от научната област, в която ще се обучава докторантът. В случай че в академичната общност на ВСУ няма лице отговарящо на изискванията по предходното изречение, за научен ръководител може да се назначи хабилитирано лице, невписано в регистъра на НАЦИД. При интердисциплинарни разработки КС може да предложи двама научни ръководители. При необходимост КС може да избере и консултант, който да подпомага работата на научния ръководител, като възнаграждението за научно ръководство се разпределя помежду им в съотношение, определено от КС на обучаващата катедра. При условията на съвместно научно ръководство може да бъде избран и чуждестранен научен ръководител при условията на ЗРАСРБ.

(3а) *(нова, 02.2019 г.)* Решенията на КС по ал. 1 се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите и с явно гласуване, като право на глас имат хабилитираните преподаватели и преподавателите с ОНС „доктор”.

(3б) *(нова, 02.2019 г.)* ФС разглежда предложението на КС по ал. 2 и взема решение, с което зачислява успешно издържалия конкурса кандидат и назначава научен ръководител.

(4) *(изм. 02.2019 г.)* Решенията по ал. 3а и 3б се изпращат в Института за обучение на докторанти.

(5) *(нова, 2019 г.)* Класираният на първо място кандидат се уведомява за решенията, за размера на годишната такса за обучение и срока за нейното заплащане от Института за обучение на докторанти.

Чл. 16. (1) *(изм. 02.2019 г.)* Въз основа на решенията на КС и ФС по чл. 15, ал. 2 и 3б, Ректорът издава заповед, с която зачислява спечелилия конкурса кандидат за докторант и подписва договор за научно ръководство и организационно-техническо осигуряване с него. В заповедта се посочват формата на докторантурата, срокът на обучение, катедрата, към която се зачислява докторантът, докторската програма, научният ръководител и темата на дисертационния труд. Проектът за заповед се изготвя от Института за обучение на докторанти.

(1а) *(нова, 02.2019 г.)* Заповед не се издава, а ако е издадена се отменя, ако в определения му срок кандидатът, спечелил конкурса, не внесе дължимата годишна такса за обучение.

(1б) *(нова, 02.2019 г.)* Ако спечелилият конкурса е чуждестранен гражданин, който трябва да притежава виза за дългосрочно пребиваване в Р България, Ректорът издава заповед за зачисляване, ако кандидатът е получил виза и е пристигнал в Р България.

(2) *(отм. 02.2019 г.)*

(3) Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план, който се изготвя от докторантът и научният му ръководител и включва подготовка, полагане на изпити, научноизследователска, педагогическа дейности и защита на дисертационен труд. Учебния план се приема от КС и се утвърждава от ФС.

(3) Научният ръководител отговаря за цялостната подготовка на ръководения от него докторант. Той е длъжен да му дава периодично консултации в процеса на разработване на дисертацията, да осигурява допълнително консултиране с други специалисти, да контролира изпълнението на поставените с индивидуалния план задачи и в края на текущата учебна година да предава в катедрения съвет оценка за работата му.

(4) *(изм. 02.2019 г.)* При констатирано неизпълнение на задълженията на научния ръководител по научното ръководство на докторанта, по предложение на ръководителя на съответната катедра, КС на свое заседание приема решение, с което предлага на ФС, да бъде преустановено (изцяло или частично) изплащането на възнаграждението за научно ръководство до отстраняване на нередностите.

(5) За осигуряване на научно-методическото ръководство на докторантите се разработва и периодично се актуализира базов учебен план за обучение в процеса на придобиване на ОНС „доктор“.

Планът е структуриран в две части – общоуниверситетска и специфична за всяка докторска програма в различните професионални направления.

В общоуниверситетската част са включени общи за всички докторанти дисциплини и изпити по:

- методология на научните изследвания;
- чуждоезикова компетентност (съобразно степените в Общата европейска рамка за владеене на чужди езици), както и обучение относно:

– формиране на умения за: научно-публикационна дейност; разработване на научни презентации; научно-комуникативни умения; научно ръководство на магистранти, дипломанти и др.

Специфичната част е различна за всяка докторска програма и включва дисциплини и изпити по:

- проблемите на съответната научна специалност;
- сферата на дисертационното изследване.

В тази част на плана са включени:

- участие в научни форуми в сферата на професионалното направление;
- формиране на умения за организиране на дискусии, кръгли маси и други научни форуми по изследваната научна област и др.

Чл. 17. Прием на докторанти в **самостоятелна форма на обучение** се извършва по следния ред:

1. *(изм. 02.2019 г.)* Кандидатът подава заявление по образец чрез Института за обучение на докторанти до Ректора за откриване на процедура за обсъждане на проектодисертационен труд, към което прилага документите по чл. 9, ал. 1, проект на дисертационния труд, разработен в основната му част (но не по-малко от 50 страници), и библиографска справка към него. Проектът трябва да отговаря на научните изисквания за разработване на дисертационен труд. Кандидатите за обучение в художественотворческа докторантура в ПН „Музикално и танцово изкуство” представят тема и структура на научния труд и видеозапис на реализиран творчески проект – авторско произведение в действена форма.

1а. *(нова, 02.2019 г.)* Ако кандидатът е чуждестранен гражданин, освен документите по чл. 9, ал. 1, прилага и документите по чл. 9, ал. 1а и 1б.

2. *(изм. 02.2019 г.)* Ректорът насочва документите за обсъждане в съвета на катедрата, в която ще се извършва обучението.

3. *(изм. 02.2019 г.)* Катедреният съвет избира на поредното си заседание две хабилитирани лица или лица, притежаващи образователна и научна степен „доктор” и/или научна степен „доктор на науките”, които в срок до следващия КС докладват своите писмени становища относно качествата на проекта за дисертационен труд.

3а. *(нова, 02.2019 г.)* КС обсъжда постъпилите становища относно качествата на дисертационния труд на заседание, на което присъства и кандидатът и приема решение, с което предлага на ФС да зачисли или откаже зачисляването на кандидата в докторантура. Решенията на КС се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите

и с явно гласуване, като право на глас имат хабилитираните преподаватели и преподавателите с ОНС „доктор”.

3б. (нова, 02.2019 г.) Решението на КС, с които се прави предложение до ФС за зачисляване на кандидата в докторантура, трябва да съдържа предложение за тема на дисертацията, научната област, хабилитирано лице, което да бъде назначено за научен ръководител и проект за индивидуален учебен план за работа на докторанта. Научният ръководител трябва да отговаря на изискванията на чл. 15, ал. 3.

3в. (нова, 02.2019 г.) Ръководителят на катедрата изготвя докладна записка до ФС, към която прилагат всички решения на КС, свързани с процедурата, становищата на определените от КС хабилитирани лица, формата и срока на докторантурата, научен ръководител и научно звено, което ще обучава докторанта.

4. (изм. 02.2019 г.) ФС на свое заседание разглежда предложенията на КС по т. 6 и приема решение, с което прави предложение до Ректора за зачисляване на кандидата в докторантура на самостоятелна подготовка, за тема на дисертационния труд и за научен ръководител на докторанта или отказва да утвърди предложенията на КС.

4а. (нов, 02.2019 г.) Решението на ФС се изпраща заедно с останалите приложени документи на Института за обучение на докторанти, където, при положително решение на ФС, се изготвя проект за заповед за зачисляване в докторантура.

5. (отм. 02.2019 г.)

6. (отм. 02.2019 г.)

7. (изм. 02.2019 г.) Ректорът издава заповед за зачисляване по реда на чл. 16, ал. 1, 1а и 1б, и подписва договор за научно ръководство и организационно-техническо осигуряване с докторанта.

8. (отм. 02.2019 г.)

9. (нов, 02.2019 г.) След зачисляването на докторанта той, съвместно с научния ръководител, изготвя в окончателен вид индивидуален учебен план, който се внася за обсъждане и утвърждаване от ФС.

Чл. 17а. (нов, 02.2019 г.) Прием на докторанти в дистанционна форма на обучение се извършва по реда за прием в свободна форма на обучение.

Част II

ПРИЕМ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ГРАЖДАНИ (отм. 02.2019 г.)

чл. 18 – чл. 22 (отм. 02.2019 г.)

Част III

ОБУЧЕНИЕ НА ДОКТОРАНТИ

Чл. 23. Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален план, в който се включват следните модули:

1. **базов модул** – насочен е към придобиване на знания и умения по отношение на методологията на научното изследване, използването на различни научноизследователски и експертно-аналитични методи, овладяването на специализирани програмни продукти, чуждоезикова подготовка и др.;

2. **специализиращ модул** – съобразен е с профила на дисертационното изследване; включва посещение на определен брой лекционни курсове, семинари и др. и полагане на изпити;

3. **научноизследователски модул** – включва участие на докторантите в кръгли маси, научни експертизи, изследователски проекти, екипи за научно-консултантска дейност, художественотворчески проекти, разработване на не по-малко от 3 публикации в научни издания, предимно свързани с изяви в национални научни форуми и международни конференции. Докторантите, обучаващи се в художественотворческа докторантура в ПН „Музикално и танцово изкуство”, създават най-малко две авторски танцови постановки в действена форма, включени в концертна програма;

4. **учебно-педагогически модул** – включва възлагане на докторант в редовна форма на обучение да провежда семинарни упражнения – не по-малко от 45 часа за учебна година. На докторантите в задочна и самостоятелна форма на обучение може да се възлага провеждането на семинарни упражнения, по решение на КС, след предложение на научния ръководител.

Чл. 24. (1) На докторантите, които са чуждестранни граждани, по техен избор се осигурява и обучение по български език, което се извършва по учебна документация, разработена и приета от Съвета на ДЧЕО и отговаряща на изискванията на чл. 17, ал. 3, от Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Р България.

(2) (изм. 02.2019 г.) Обучението се провежда след подаване на заявление и заплащане на такса, определена от Президента на ВСУ.

(3) Обучението по български език завършва с писмен и устен изпит, който се полага пред комисия, назначена от Ректора, по предложение на ДЧЕО.

(4) Лицата, които владеят български език, могат да се явят на изпитите по ал. 1, без да са преминали езикова подготовка.

(5) На лицата, успешно завършили езиковата подготовка, се издава свидетелство.

Чл. 25. (1) Индивидуален учебен план за работа на докторанта се изготвя за всички форми на обучение в докторантура. Планът се изготвя от докторанта и научния му ръководител и се обсъжда и утвърждава от катедрения и факултетния съвет.

(2) Индивидуалният учебен план определя насочеността на докторантурата и се състои от общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години. Индивидуалният учебен план съдържа:

1. темата на дисертационния труд;
2. разпределението на всички дейности по години;
3. изпитите и сроковете за полагането им;
4. посещението на определен цикъл лекции и упражнения, участието в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви;
5. етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

Чл. 26. (1) (изм. 02.2019 г.) През времето на обучението си докторантът полага четири задължителни изпита – по методология на научното изследване, по специалността, по чужд език и по тематиката на дисертационния труд. Изпит по чуждоезикова компетентност не полагат докторантите, които се обучават в докторантура на чужд език.

(2) По желание докторантът може да положи и допълнителни изпити, като тематиката, хорариумът и преподавателят се включват в индивидуалния план по решение на катедрения съвет. Допълнителните изпити се заплащат от докторанта.

(3) Изпитите се провеждат пред комисии, назначени със заповед на декана на факултета, по предложение на катедрения съвет. В заповедта се указват съставът на комисията, изпитът, датата и мястото на провеждането му.

(4) (изм. 02.2019 г.) Изпитите по специалността и по темата на дисертацията се провеждат от комисия в състав: научният ръководител на докторанта и двама хабилитирани преподаватели от същата научна област по решение на КС.

(5) *(изм. 02.2019 г.)* Изпитът по чужд език се провежда от комисия в състав от трима преподаватели по чужд език по решение на ДЧЕО.

(6) Изпитът по методология на научното изследване се провежда след специализирано обучение. Съставът на изпитната комисия се определя със заповед на Ректора, като в него се включват по право членове на президентското и ректорското ръководство.

(7) Допълнителните изпити от индивидуалния план се провеждат от комисия, която се състои от хабилитирани преподаватели в съответната специалност, предложени от КС.

(8) За успешно положени се считат изпитите, завършили с оценка най-малко мн. добър 4,50.

(9) *(изм. 02.2019 г.)* След приключване на изпитите всички протоколи, съставени за провеждането им, и други съпътстващи документи се предават в Института за обучение на докторанти.

Чл. 27. (1) За осигуряване на съответствие на докторантското обучение с Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) се присъждат кредити за всеки от изпитите и другите форми на обучение. Целта е да се осигури възможност за мобилност на докторантите.

(2) *(изм. 02.2019 г.)* В рамките на обучението си докторантите натрупват в съответствие с Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) минимум 60 кредита.

(3) (нова 08.2020) Признаване на образователни кредити, придобити в друго висше училище, се извършва по чл.23 на Наредба №1 за учебната дейност на ВСУ, от специализирани комисии към основните звена.

Чл. 28. (1) *(изм. 02.2019 г.)* Докторантите се атестират от ФС по предложение на КС в края на всяка академична година.

(1а) *(нова, 02.2019 г.)* Подлежат на атестиране докторанти, преминали не по-малко от 6-месечен период на обучение, който започва да тече от датата на зачисляването им.

(2) *(изм. 02.2019 г.)* За провеждане на атестирането, преди заседанието на КС, се представят следните документи:

1. отчет от докторанта за извършваните дейности, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и изпълнението на индивидуалния план;

2. документ за заплатена годишна такса за обучение;

3. писмено мнение от научния ръководител за дейността на докторанта през изминалия период.

(3) Катедреният съвет приема:

1. Становище за изпълнението на индивидуалния учебен план и оценка на дейността на докторанта.

2. Предложение за атестация на докторанта.

3. Предложение за конкретизация на индивидуалния учебен план за следващата година.

4. Оценка на извършената от научния ръководител работа.

5. Препоръки за по-нататъшното развитие на докторантурата, като при необходимост препоръчва конкретизация на темата или смяна на научния ръководител, а също така и препоръка за отстраняване при незадоволителни резултати.

(4) (изм. 02.2019 г.) Предложението по ал. 3, т. 2 и 3, се утвърждава и от факултетния съвет.

Чл. 28а. (нов, 02.2019 г.) (1) При продължително отсъствие на научния ръководител поради заболяване, командировка в чужбина или други причини, но не по-късно от 3 месеца преди отчисляване на докторанта, КС може да определи друг научен ръководител.

(2) Решението на КС се внася за утвърждаване от ФС.

(3) Ректорът издава заповед за промяна на научния ръководител.

(4) Институтът за обучение на докторанти подготвя проект на заповедта по ал. 3 въз основа на решенията на КС и ФС.

Чл. 28б. (нов, 02.2019 г.) (1) Промяна на темата на дисертационния труд се допуска по изключение, със заповед на Ректора, но не по-късно от 3 месеца преди предварителното обсъждане на дисертационния труд.

(2) Предложение за промяна на темата на дисертационния труд се прави от научния ръководител до КС.

(3) Решението на КС за промяна на темата на дисертационния труд се внася за утвърждаване от ФС, който, при положително решение, уведомява Института за обучение на докторанти, където се изготвя проект за заповед на Ректора.

(4) Докторантът може, по негово искане, да премине от една форма на докторантура в друга със заповед на Ректора въз основа на мотивирано предложение на КС, утвърдено от ФС .

Чл. 28в. (нов, 02.2019 г.) (1) Докторант се отчислява с право на защита или без право на защита със заповед на Ректора, с решение на ФС, по предложение на КС.

(2) Отчисляване с право на защита се прилага в случаите, когато:

1. е изтекъл срокът на докторантурата и са покрити изискванията за кредити (без тези за защита на докторска дисертация). Предварителното обсъждане на дисертационния труд трябва да се проведе не по-късно от пет години след отчисляването. В противен случай докторантът губи правото си на защита по дадената тема във ВСУ;

(3) Отчисляване без право на защита се прилага в случаите, когато:

1. е изтекъл срокът на докторантурата и не са изпълнени задълженията по индивидуалния план;

2. след прекъсване на обучението докторантът не възстанови правата си в установения срок.

Част IV

ОТСТРАНЯВАНЕ, ОТПИСВАНЕ И ПРЕКЪСВАНЕ НА ДОКТОРАНТИ

(нова, 02.2019 г.)

Чл. 28г. (нов, 02.2019 г.) (1) Докторант може да бъде отстранен от висшето училище за определен срок при:

1. предоставяне на неверни данни, въз основа на които е приет във висшето училище, или подправяне на документи за докторантското му положение;

2. системно неизпълнение на задълженията си по индивидуалния учебен план, установено с две последователни незадоволителни оценки от атестация;

3. системно неизпълнение на задълженията си по правилниците, наредбите и инструкциите на висшето училище;

4. осъждане на лишаване от свобода за извършено умишлено престъпление от общ характер.

(2) Докторант се отписва при:

1. успешно завършване курса на обучение, след защита;

2. отчисляване с право на защита, но не защити в срока по чл. 28в, ал. 2, т. 1, от тази наредба;

3. отчисляване без право на защита;

4. напускане или преместване;

5. невнасяне на такса за обучение;

6. неподаване на заявление за възобновяване на обучението след изтичане на срока на прекъсване;

7. промяна на докторската програма;

8. преместване от една научна организация в друга.

(3) Отстраняването и отписването се извършва със заповед на Ректора въз основа на предложение на КС, утвърдено от ФС, и след съгласуване с експерта по развитие на академичния състав. Платените до момента такси не се възстановяват.

(4) При неплащане в срок на годишната такса за обучение на докторанта се определя срок за внасянето ѝ. В съобщението изрично се посочва, че ако сумата не бъде внесена в определения срок, докторанта ще бъде отписан.

Чл. 28д. (нов, 02.2019 г.) Отстранените и напусналите докторанти са длъжни да върнат получените стипендии и други суми за разходи, свързани с тяхното обучение, ако са получавали такива.

Чл. 28е. (нов, 02.2019 г.) (1) Прекъсване за срок не по-дълъг от 2 години на докторантурата може да се разреши по молба на докторанта при наличие на обективни причини (при продължително боледуване, майчинство, специализация в чужбина, семейни и други сериозни причини).

(2) Молбата се подава до Ректора чрез Института за обучение на докторанти. Ректорът насочва молбата за обсъждане от съответният КС, чието решение подлежи на утвърждаване от ФС. При положително решение на ФС Ректорът издава заповед за прекъсване срока на обучението в докторантура. В заповедта се указва на докторанта, че след изтичане на срока на прекъсването същият следва да подаде заявление за възобновяване на процедурата и последиците от неподаването на такова.

Чл. 28ж. (нов, 02.2019 г.) (1) Докторантът, който желае да възобнови процедурата по обучението си, подава заявление чрез Института за обучение на докторанти до Ректора най-късно до датата на изтичане на срока на прекъсване. Ректорът издава заповед, в която се посочва срокът за приключване на докторантурата.

(2) Ако заявление за възобновяване на процедурата не бъде подадено от докторанта в срока по ал. 1, изр. първо, Ректорът издава заповед за отписване от докторантура.

Чл. 28з. (нов, 02.2019 г.) (1) Промяна на докторската програма се допуска по изключение при представяне на следните документи:

1. Аргументирано предложение от КС относно отписването от докторантура по едната докторска програма и записването в новата докторска програма, но не по-късно от 3 месеца преди изтичането на срока на докторантурата.

Предложението се придружава с приет от катедрения съвет индивидуален план, обхващащ периода до изтичането на срока на докторантурата, с включен поне един нов изпит от докторантския минимум по новата докторска програма.

2. Решение на КС с предложение за отписване от докторантура по едната докторска програма, записване в новата и утвърждаване на индивидуалния план на докторанта.

3. Решението на ФС, с което се утвърждава решението на КС по т. 2.

4. Заповед на Ректора за промяна на докторската програма.

(2) Институтът за обучение на докторанти подготвя проект на заповедта по ал. 1, т. 4, въз основа на решенията на КС и ФС.

Чл. 28и. (нов, 02.2019 г.) Преместването от една научна организация в друга става по взаимно съгласие между двамата ректори и с решение на съответният КС, ФС или научен съвет.

Раздел III

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДОКТОРАНТИТЕ

Чл. 29. Докторантите имат право:

1. Да получават квалифицирана помощ и научно ръководство по време на докторантурата.

2. Да разполагат с достъп до компютри и друга техника за изпълнение на задачите от индивидуалния план за обучение.

3. (изм. 02.2019 г.) Да участват в научния живот на Университета, в организирани от него и от други ВУ и научни организации научни форуми, както и в международни такива, свързани с програмата за обучение.

4. Да участват в научноизследователската дейност на Университета, като им се гарантират авторските права и възнаграждения.

5. (изм. 02.2019 г.) Да публикуват резултати от научноизследователската си дейност в изданията на ВСУ.

6. Да ползват услугите на Университетската библиотека.

7. (нова, 02.2019 г.) Да прекъсват обучението си.

Чл. 30. Докторантите са задължени:

1. *(изм. 02.2019 г.)* Да спазват Правилника за устройството и дейността на ВСУ „Черноризец Храбър” и приетите въз основа на него наредби и инструкции.

2. *(изм. 02.2019 г.)* Да изпълняват в срок задълженията си по утвърдения от ФС индивидуален план за подготовка и задачите, възлагани им от научните ръководители.

3. *(изм. 02.2019 г.)* Да поддържат постоянно взаимодействие с научните си ръководители и да изпълняват поставените от тях задачи.

4. Да участват в организирането на научни мероприятия в Университета, конференции, дискусии, кръгли маси и др.

5. Да опазват имуществото на Университета.

6. Да пазят името и престижа на Университета.

7. Да спазват нормите на научната етика.

8. *(изм. 02.2019 г.)* Да заплащат определените годишни такси за обучение и да поемат необходимите разходи по работата на научното жури, регламентирани със заповед на Президента.

9. *(нова, 02.2019 г.)* Да представят преди края на всяка учебна година пред КС и научния си ръководител отчет за извършваните дейности по докторантурата, който съдържа научна част (докладване на получените резултати) и изпълнението на индивидуалния план. Докторантите в редовна форма на обучение представят доклад в края на всяко тримесечие.

10. *(нова, 02.2019 г.)* Да изпълняват решенията и препоръките на КС и ФС, свързани с обучението и атестирането им;

Чл. 31–44. *(отм. 02.2019 г.)*

Раздел IV

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР”

Чл. 45. (1) *(нова, 02.2019 г.)* Образователната и научна степен „доктор“ се присъжда на лица, които притежават образователно-квалификационната степен „магистър“ и отговарят на минималните национални изисквания, след обучение в докторантура и успешна защита на дисертационен труд при условията и по реда на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и на тази наредба.

(2) *(нова, 02.2019 г.)* В срок до един месец след изтичането на срока на обучение КС предлага на ФС докторантът да бъде отчислен с право или без право на защита.

(3) *(нова, 02.2019 г.)* Докторантът придобива право на защита след изпълнение на дейностите по обучението, успешно полагане на изпитите, определени в индивидуалния учебен план, и подготвен в значителна степен дисертационен труд.

(4) *(нова, 02.2019 г.)* ФС се произнася с решение по предложението на КС по ал. 2 на първото си заседание след заседанието на КС.

(5) *(нова, 02.2019 г.)* Правото на защита може да бъде упражнено не по-късно от 5 години от решението на ФС по ал. 4.

(6) *(нова, 02.2019 г.)* Докторантите се отчисляват със заповед на ректора.

Чл. 46. *(изм. II. 2019 г.)* До защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ се допуска докторант, който е отчислен с право на защита, отговаря на минималните национални изисквания, подготвил е дисертационен труд, отговарящ на изискванията на чл. 47, и е преминал предварително обсъждане в КС.

Чл. 47. (1) Дисертационният труд трябва да показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания в съответната научна област и способности за самостоятелни научни изследвания.

(2) Дисертационният труд трябва да бъде представен във вид и обем, съответстващи на изискванията на ВСУ, както следва:

1. Дисертационният труд трябва да съдържа: заглавна страница; съдържание; увод; изложение; заключение – резюме на получените резултати; библиография; декларация за оригиналност.

2. В увода на дисертацията трябва да се изложи общата концепция на изследването, като се посочат: актуалността и значимостта на темата, обектът, предметът, целта, основните задачи на изследването, работната хипотеза, рамката (ограниченията) на изследването, методите и инструментариумът на изследването, структурата на съдържанието, получените резултати, къде и как са апробирани и кой ще ги използва, как е осигурена публичността им.

3. В изложението на главите на дисертационния труд трябва да се открият съществените страни на предмета на изследването, като се конкретизира съдържанието спрямо научноизследователската задача, която се решава.

4. В заключението трябва да се обобщи постигнатото в дисертацията, като се акцентира на научните и научноприложните резултати, които представляват оригинален принос в науката.

5. (изм. 02.2019 г.) Библиографията трябва да съдържа списък на използваните и надлежно цитирани в текста информационни източници.

6. (изм. 02.2019 г.) В приложената към дисертационния труд декларация за оригиналност докторантът декларира, че в дисертационния труд не са ползвани публикации и разработки на други автори, без да бъдат цитирани.

7. (отм. 02.2019 г.)

(3) За обучението по докторски програми в областта на изкуствата може да се разработи и художественотворческа докторантура, която ще формира и утвърждава висококвалифицирани творци с висока професионална научно-образователна компетентност.

(4) Дисертационният труд в художественотворческа докторантура в ПН „Музикално и танцово изкуство” включва:

1. Научен труд с обем не по-малко от 80 страници, тематично обвързан с творческия замисъл на авторските постановки.

2. Реализирани в периода на обучението собствени творчески проекти, отличаващи се като ярки сценични произведения, вписани в цялостен спектакъл, режисиран от докторанта.

Чл. 48. (1) (изм. 02.2019 г.) Докторантът представя на ръководителя на катедрата екземпляр от дисертацията си, декларация за оригиналност и попълнен формуляр в уверение на това, че е изпълнил всички задължения от индивидуалния си план и е заплатил предвидените такси за защита. В декларацията за оригиналност докторантът следва да декларира, че в дисертационния труд не са ползвани публикации и разработки на други автори, без да бъдат цитирани.

(1а) (нова, 02.2019 г.) Формулярът се заверява от научния ръководител и директора на Института за обучение на докторанти.

(1б) (нова, 02.2019 г.) Научният ръководител изготвя доклад за готовността за защита и подписана от него декларация за оригиналност, с която декларира, че в дисертационния труд, изготвен от докторанта, не са ползвани публикации и разработки на други автори, без да бъдат цитирани, които представя на ръководителя на катедрата. При положителна оценка научният ръководител предлага на катедрения съвет да открие процедура за предварително обсъждане. Катедреният съвет избира двама

хабилитирани преподаватели от съответната научна област за вътрешни рецензенти на дисертационния труд.

(2) Процедурата за предварително обсъждане се провежда пред катедрения съвет на обучаващото звено (евентуално разширен с външни лица). Дава се оценка за представения дисертационен труд, научнотеоретичната и специалната подготовка на докторанта. Катедреният съвет взема решение за готовността на докторанта за защита на дисертационния труд пред научно жури.

(3) В случай че докторантът не покаже необходимото ниво на готовност за защита пред научно жури, в срок до 3 месеца се провежда повторно предварително обсъждане по доклад на научния ръководител.

Чл. 49. (1) При провеждане на процедурата по чл. 48, ал. 2, за обсъждане на представената от докторанта дисертация се взема решение за готовността за защита пред научно жури.

(2) При положително решение катедреният съвет прави предложение за състава на научното жури. Научният ръководител и докторантът задължително участват в обсъждането на състава на научното жури и могат да дават свои предложения за членове.

(3) Въз основа на предложението на катедрения съвет факултетният съвет утвърждава научното жури и прави предложение до Ректора за издаване на заповед за назначаване на състава му и срока на защитата в срок не по-късно от един месец след предложението на катедрения съвет.

Чл. 50. (1) След положително решение на катедрения и на факултетния съвет за готовността за защита кандидатът подава в 14-дневен срок в Института за обучение на докторанти документи за защита на дисертацията:

1. заявление на докторанта до Ректора за готовност за защита пред научно жури;
2. списък на публикациите по темата на дисертационния труд;
3. автобиография;
4. дисертационен труд в два екземпляра. За докторантите, обучаващи се в художественотворческа докторантура в ПН „Музикално и танцово изкуство”, дисертационният труд включва: научен труд и видеозапис на новосъздадените авторски произведения в действена форма, посочени в чл. 23, т. 3, включени в концерт, режисиран от докторанта;
5. *(изм. 02.2019 г.)* автореферат към дисертационния труд в 7 екземпляра;

6. публикации по темата на дисертационния труд;
7. предварителни мнения, рецензии, отзиви и становища за дисертационния труд (ако има такива);
8. справка за внедряване или използване на получените в дисертационния труд резултати в практиката (ако има такава);
9. документ за платена такса за покриване на разходите за защита пред научно жури;
- 9а. (нова, 02.2019 г.) декларации за оригиналност на дисертационния труд, подписани от докторанта и научния ръководител;
- 9б. (нова, 02.2019 г.) справка, че отговаря на минималните национални изисквания;
10. електронен вариант на всички документи.

(2) Институтът за обучение на докторанти подготвя следните документи за докторанта:

1. извлечения от протоколите от заседанията на катедрения и на факултетния съвет, на които е взето решението за готовността на докторанта за защита пред научно жури;
2. рецензиите на дисертационния труд, подготвени от вътрешните рецензенти за предварителното обсъждане на дисертацията от катедрения съвет;
3. копия от протоколите от положените изпити по индивидуалния план на докторанта.

Чл. 51. Научното жури е в състав от пет хабилитирани лица в съответната научна област или в научни области по темата на дисертацията. Най-малко трима от членовете на журито са външни за ВСУ и поне един е професор. Определят се и двама резервни членове – по един външен и един вътрешен.

Чл. 52. (1) (изм. 02.2019 г.) Членовете на журито изготвят две рецензии – поне едната от тях е от външно за ВСУ лице, и три становища. Рецензиите и становищата завършват с положителна или отрицателна оценка. Научното жури се произнася с решение, което се приема с обикновено мнозинство, относно наличието или липсата на плагиатство. Решението, рецензиите и становищата се предават в Института за обучение на докторанти до 3 месеца от назначаването на научното жури.

(2) Рецензиите, становищата и авторефератът на дисертацията се публикуват на интернет страницата на ВСУ.

(3) Рецензиите на дисертационния труд за получаване на образователната и научна степен „доктор” трябва да отговарят на следните изисквания:

1. Да съдържат ясни отговори на въпросите: Актуален и значим ли е разработеният в дисертационния труд проблем? Точна ли е оценката на състоянието на решаването му към момента на публикуване на дисертационния труд? Правилно ли е избрана методиката на изследването?

2. Да включват кратка аналитична характеристика на естеството и достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд. В нея трябва да се обясни същността на получените приноси, като се заяви ясно какъв е характерът им: новост за науката (нови теории, хипотези, методи и др.); обогатяване на съществуващи знания; приложение на научни постижения в практиката, реализиран ефект.

3. Да съдържат ясна оценка на авторското участие в постигането на приносите в дисертационния труд и в публикациите по него.

4. Да включват оценка на възможностите за използване на получените резултати и препоръки за бъдещото им внедряване.

5. Да включват кратка част, посветена на автореферата към дисертационния труд, в която да се отговори на въпроса дали той вярно и точно отразява дисертационния труд.

6. Да съдържат критични оценки, забележки и препоръки, съпроводени с мотивирано предложение за насоките на по-нататъшната работа на докторанта за тяхното отчитане с цел подобряване на представения труд. Трябва ясно да се декларира дали тези критични забележки и препоръки не намаляват качеството и количеството на получените резултати и приноси.

6а. (нова, 02.2019 г.) Да съдържат становище за наличие или липса на плагиатство в дисертационния труд.

7. Всички други въпроси, които рецензентът счита за целесъобразно да разгледа, трябва да са съпроводени с обяснение за релевантност към разглеждания труд и мотивация за включването им в рецензията.

8. Заключение на рецензията трябва да е мотивирано, еднозначно и ясно да отговаря на въпроса дали да се присъди или да не се присъди образователната и научна степен „доктор” на автора на дисертационния труд.

9. Обемът не бива да надвишава 8 печатни страници, размерът на шрифта е 14 pt, междуредието – 1,5.

(4) Становищата на членовете на журито относно дисертационния труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” трябва да отговарят на следните изисквания:

1. Да съдържат оценка на резултатите и приносите на кандидата, като се заяви ясно какъв е характерът на приносите: новост за науката (нови теории, хипотези, методи и др.); обогатяване на съществуващи знания; приложение на научни постижения в практиката и реализиран икономически ефект.

2. Да съдържат критични оценки, забележки и препоръки, съпроводени с оценка на тяхното влияние върху качеството и количеството на получените резултати и приноси.

2а. (нова, 02.2019 г.) Да съдържат становище за наличие или липса на плагиатство в дисертационния труд

3. Заключение на становището трябва ясно и еднозначно да отговаря на въпроса дали да се даде или да не се даде исканата образователна и научна степен на автора на дисертационния труд.

4. Обемът не бива да надвишава 4 печатни страници, размерът на шрифта е 14 pt, междуредията – 1,5.

Чл. 53. (1) Научното жури провежда открито заседание за защитата на дисертационния труд в едномесечен срок, но не по-кратък от 15 дни след публикуването на автореферата, рецензиите и становищата на интернет страницата на Университета.

(2) Защитата на дисертационния труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” се провежда публично и само на официалния език на Република България – български език.

(3) За успешно защитен се счита дисертационен труд, получил най-малко три положителни оценки.

(4) Неуспешно защитена дисертация се връща за преработване. До 1 година след датата на връщането се обявява нова процедура за защита, ако кандидатът желае това. Втората процедура за защита е окончателна.

(5) Докторанти, които се обучават в докторантура на чужд език, представят дисертацията си на български език или на езика, на който се провежда обучението.

(6) Авторефератът задължително е на български език.

(7) На чуждестранните граждани може да бъде осигурен преводач, като разходите са за сметка на докторанта.

Чл. 54. (1) Образователната и научна степен „доктор” се придобива от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

(2) ОНС „доктор” се удостоверява с диплома, която се издава от ВСУ – сектор „Дипломиране и сертифициране” към Фронт-офиса, по единен образец, утвърден от министъра на образованието и науката. Дипломата е на български език, а при заявено искане от лицето се издава и приложение на английски език.

(3) Дипломите се издават не по-късно от 1 месец след заседанието на научното жури, като при забавяне на оформянето на документите срокът може да бъде продължен със съгласието на Ректора.

(4) *(изм. 02.2019 г.)* В 3-дневен срок след издаването ѝ, копие от дипломата се изпраща за регистриране в МОН, а информация в електронен и печатен вариант за защитените докторски дисертации, заедно с копие от тях и авторефератите на дисертациите, се изпраща в НАЦИД.

Глава трета

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР НА НАУКИТЕ”

Чл. 55. *(изм. 02.2019 г.)* Научната степен „доктор на науките” се присъжда на лица, които са придобили образователната и научна степен „доктор”, отговарят на минималните национални изисквания и са защитили успешно дисертационен труд при условията и по реда на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и вътрешната нормативна уредба на ВСУ.

Чл. 56. (1) Дисертационният труд трябва да съдържа нова теория, теоретично и/или емпирично обобщение и решение на значим научен или научноприложен проблем, който съответства на съвременните научни постижения и представлява оригинален принос в науката.

(2) Дисертационният труд се подготвя самостоятелно и не трябва да повтаря темата и части от дисертацията за придобиване на ОНС „доктор”.

Чл. 56а. (1) С цел повишаване на компетентността и обективността на докторските трудове във ВСУ „Черноризец Храбър“ се създава Университетски хабилитационен съвет.

(2) Хабилитационният съвет (ХС) на ВСУ „Черноризец Храбър” е научно-консултативен орган за обсъждане на постъпилите научни трудове на кандидати за придобиване на научна степен „доктор на науките“.

(3) (изм. 02.2019 г.) В състава на ХС са включени всички щатни преподаватели на ВСУ, които притежават научна степен „доктор на науките”, и хабилитираните членове на Управителния съвет на Настоятелството. За обсъждане на научен труд на кандидат за придобиване на научна степен „доктор на науките“ се канят за участие в заседание членовете на Хабилитационния съвет, които са от научната област на предложението за обсъждане на научен труд, определени от Председателя на ХС. По преценка на Председателя на ХС в заседанията могат да бъдат включвани за участие и хабилитирани преподаватели със защитена ОНС „Доктор”.

(4) Председател на ХС е Председателят на Настоятелството на ВСУ „Черноризец Храбър“, зам.-председател – Ректорът, научен секретар – зам.-ректорът по НИД.

(5) Секретар на ХС е ръководителят на отдел ”Човешки ресурси” или упълномощено от директора на Института лице.

(6) (изм. 02.2019 г.) Заседанието на ХС се счита за редовно, ако присъстват най-малко 50 % + 1 от състава, определен по реда на чл. 56а, ал. 3, за професионална компетентност по разглежданата проблематика. Редуцират се бройките на членовете, които се намират в чужбина, отсъстват поради болест или им е разрешен продължителен отпуск. По този ред могат да се приспаднат до 1/6 от членовете на ХС.

(7) (изм. 02.2019 г.) Хабилитационният съвет взема решенията си чрез явно гласуване и с мнозинство повече от половината от състава по ал. б.

Чл. 57. (1). Към процедура за защита на дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките” се пристъпва, като се спазва следната последователност:

1. Кандидатът подава в Института за обучение на докторанти дисертационен труд, автореферат и заявление до Ректора за откриване на процедура за обсъждане, към което прилага следните документи:

- а) автобиография със снимка на кандидата;
- б) копие от диплома за образователно-квалификационна степен “магистър” с приложението ѝ за образователна и научна степен „доктор” (след сверка с оригинала);
- в) удостоверение от НАЦИД за легализирано висше образование и/или диплома за ОНС „доктор”, придобити в чужбина, съгласно чл. 12 от ППЗРАСРБ;
- г) други документи, удостоверяващи интересите и постиженията в съответната научна област;

д) (нова, 02.2019 г.) декларация за оригиналност, с която декларира, че в дисертационния труд не са ползвани публикации и разработки на други автори, без да бъдат цитирани.

2. (отм.)

3. (отм.)

4. (изм. 02.2019 г.) Ректорът насочва документите за първоначално обсъждане в съвета на катедрата съобразно научното направление на кандидата.

4а. (изм. 02.2019 г.) Съставът на катедрения съвет може да се разшири с компетентни в даденото професионално направление професори, доктори на науките или доценти. Те могат да представят кратко писмено становище относно дисертабилността на научното изследване.

4б. Становище може да бъде дадено и от членове на катедрата – професори или доктори на науките, които са компетентни по тематиката.

4в. Препоръчително е авторът на научното изследване да направи кратка презентация на труда.

4г. (изм. 02.2019 г.) След прочитане на становищата, провеждане на дискусия и при оформяне на положително мнение катедреният съвет взема решение за насочване на научния труд към Хабилитационния съвет на ВСУ „Черноризец Храбър“ и прави предложение за докладчици. Решението се предоставя на Института за обучение на докторанти за изготвяне на проектозаповед на ректора за откриване на процедурата.

4д. Секретарят на ХС представя на научния секретар документите на кандидата.

4е. Председателят, зам.-председателят и научният секретар определят двама докладчици и дата за заседание.

4ж. На заседанието кандидатът прави кратка презентация на научното изследване, докладчиците представят становищата си, провежда се обсъждане по същество и се взема решение чрез явно гласуване за продължаване/отклоняване на процедурата.

4з. Задължение на докладчиците е да проследят дали са отразени направените целесъобразни бележки и да уведомят писмено председателя на ХС.

4и. При положително решение на Хабилитационния съвет и след писменото мнение на докладчиците по т. 4з, документите на кандидата се насочват за определяне на рецензенти от катедрения съвет за предварително обсъждане на труда.

5. На заседание на катедрата се избират двама вътрешни рецензенти на предложения труд. Препоръчително е за рецензенти да бъдат избрани някои от докладчиците пред Хабилитационния съвет.

6. Предварителното обсъждане на труда пред катедрения съвет се провежда при представени в срок не повече от 1 месец положителни рецензии.

6.а. Съставът на катедрения съвет може да се разшири с компетентни в дадената научна област професори, доктори на науките или доценти.

6.б. На заседанието кандидатът може да направи кратка презентация, рецензентите представят рецензиите си и се провежда обсъждане на труда.

7. При положително решение катедреният съвет прави предложение до факултетния съвет за състава на седемчленно научно жури. Предлагат се 7 членове на журито, най-малко четирима са външни и най-малко трима – професори. Предлагат се и 2 резервни членове – външен и вътрешен.

8. Деканът прави предложение до Ректора за издаване на заповед за назначаване на научно жури и датата на защитата в срок не по-късно от 1 месец след предложението на катедрения съвет.

Чл.58. (1) След решението на ФС за състава на научното жури кандидатът за научна степен „доктор на науките” подава в 14-дневен срок в Института за обучение на докторанти следните документи:

1. заявление до Ректора за готовност за защита пред научно жури;
2. списък на публикациите по темата на дисертационния труд;
3. автобиография;
4. дисертационен труд в 3 екземпляра;
5. автореферат към дисертационния труд в 15 екземпляра;
6. публикации по темата на дисертационния труд в 4 екземпляра;
7. предварителни мнения, рецензии, отзиви и становища за дисертационния труд (ако има такива);
8. справка за внедряване или използване на получените в дисертационния труд резултати в практиката;
9. документ за платена такса за покриване на разходите за защита пред научно жури.

(2) Институтът за обучение на докторанти подготвя следните документи:

1. извлечения от протоколите от заседанията на катедрения и на факултетния съвет, на които е взето решение за готовността за защита пред научно жури (оригинал);

2. рецензиите на вътрешните рецензенти върху дисертационния труд.

Чл. 59. (1) Защитата на дисертационния труд се провежда пред научно жури в състав от 7 хабилитирани лица. Най-малко трима от членовете са професори. Трима от членовете са вътрешни, а четирима – външни за ВСУ.

(2) На своето първо заседание научното жури по ал. 1, по предложение на ръководителя на съответната катедра, избира един от членовете си за председател и определя от състава си рецензенти.

Чл. 60. (1) Изготвят се три рецензии от професори, поне двама от които са външни за ВСУ. Останалите членове на научното жури изготвят становища.

(2) Рецензиите и становищата завършват с положителна или отрицателна оценка и се предават в Института за обучение на докторанти до 3 месеца след назначаването на научното жури.

(3) Рецензиите и становищата на дисертационните трудове за получаване на научната степен „доктор на науките” трябва да отговарят на изискванията, описани в чл. 52, ал. 3 и ал. 4.

(4) Рецензиите, становищата и авторефератът на дисертацията се публикуват на интернет страницата на ВСУ на български и английски език.

Чл. 61. (1) Научното жури провежда открито заседание за защита на дисертационния труд в едномесечен срок след публикуването на автореферата, рецензиите и становищата.

(2) За успешно защитен се счита дисертационен труд, получил най-малко четири положителни оценки.

(3) Неуспешно защитена дисертация се връща за преработване. До 1 година след датата на връщането се обявява нова процедура за защита, ако кандидатът желае това. Втората процедура за защита е окончателна.

Чл. 62. (1) Научната степен „доктор на науките” се придобива от деня, в който дисертационният труд е защитен успешно.

(2) Научната степен „доктор на науките” се удостоверява с диплома, която се издава от ВСУ – сектор „Дипломиране и сертифициране” към Фронт-офиса, на български език, а при заявено искане от лицето се издава и приложение на английски език.

(3) Дипломите се издават не по-късно от 1 месец след заседанието на научното жури, като при забавяне на оформянето на документите срокът може да бъде продължен със съгласието на Ректора.

(4) (изм. 02.2019 г.) В 3-дневен срок след издаването на дипломата се изпраща за регистриране в НАЦИД копие от нея, придружено с екземпляр от дисертационния труд и екземпляр от автореферата.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящата наредба отменя Глава I и Глава II от Инструкция № 6 към Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ “Черноризец Храбър”.

§ 2. За изпълнението на настоящата наредба в Института за обучение на докторанти се поддържа Картотека на докторантите на ВСУ, а в сектор „Дипломиране и сертифициране” на Фронт-офиса се поддържа Книга за регистриране на дипломите на докторантите във ВСУ.

§ 3. 1. Дипломите за придобита образователна и научна степен „доктор” и за научна степен „доктор на науките” се издават от ВСУ по единен образец, утвърден от министъра на образованието и науката, и се подписват от Ректора на Университета, декана на факултета, организирал подготовката и защитата на дисертационния труд, и председателя на научното жури.

2. Дипломите се издават не по-късно от 1 месец след заседанието на научното жури, като при забавяне на оформянето на документите срокът може да бъде продължен със съгласието на Ректора/зам.-ректора по НИД.

3. Дипломите се връчват на промоция на факултета.

§ 4. Когато заключителното заседание на научното жури е във време на обявен със заповед на Ректора на ВСУ академичен отпуск, то се отлага за срок, не по-дълъг от 1 месец.

§ 5. Редът за подаване на сигнали за нарушения в процедурите за придобиване на ОНС „доктор” и НС „доктор на науките” е съгласно разпоредбите на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

§ 6. Отнемането на научна степен става по реда на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

§ 7. Настоящата наредба е приета на заседание на АС с Протокол № 9/4.05.2012 г.

§ 8. Наредбата е изменена с решение на АС – Протокол № 1/ 19.09.2013 г.

§ 9. Наредбата е изменена и допълнена с решение на АС – Протокол № 8/13.05.2016 г., и утвърдена от Президента на ВСУ.

§ 10. Наредбата е изменена и допълнена с решение на АС – Протокол № 7/01.02.2019 г., и утвърдена от Президента на ВСУ.

§11. Наредбата е изменена и допълнена с решение на АС – Протокол №10/26.06.2020 г.